

Què tenim entre mans?

Aquesta comissió treballa en tres projectes concrets que es van redefinint i concretant a partir del recull d'inquietuds, dubtes i aportacions que les famílies, centre/escola i altres agents de l'entorn, fan arribar a l'AMPA.

1. Escola de pares.

La formació de les famílies es imprescindible per poder oferir solucions o complementar les actuacions educatives que duem a terme amb els nostres fills. Formar-nos ens ajuda a conèixer i entendre les intervencions i motius d'actuació dels altres agents que, junt amb nosaltres, participen de manera important en l'educació dels nostres infants. Així creiem que cal poder donar respostes ajustades als nous temps i a les realitats que viuen els nostres fills/es i als nostres neguits com a par@s. És per això que formem part de la comissió de treball que dissenya el programa de formació de pares i mares impulsat per l'Ajuntament.

Seguint aquesta línia de treball, tenim la intenció de propiciar la participació en espais de coneixement que vagi més enllà del programa exposat en el paràgraf anterior.

Crear espais o dinàmiques que permetin al centre i famílies valorar tot allò que par@s o tutors legals poden aportar gràcies a compartir els coneixements individuals. Així, els membres familiars poden enriquir i complementar els continguts curriculars o les dinàmiques d'aula. També poden revalorar el treball de l'AMPA, amb la participació de les famílies en el treball d'optimització informativa, que és una part més logística, o en temes més estructurals, de manteniment, millora i complementació dels recursos materials de l'escola (sobretot en el moment de retallades financeres).

2. Pares enllaç.

Una de les maneres de concretar el treball de millora de la relació, el traspàs informatiu i la vivència de la comunicació positiva entre centre-famílies o famílies-centre mentre es fomenta la participació i la veu de les famílies cara a la coresponsabilitat educativa.

3. Espai de convivència.

Recull i seguiment de necessitats i neguits concrets de les famílies quan, per algun motiu que l'AMPA creu justificat, es decideix no seguir el protocol més usual per solucionar, aclarir o transmetre situacions de dubte o de conflicte.

Pretenem estar a disposició i ajudar a trobar punts de trobada entre els distints membres de la comunitat que puguin estar en conflicte, si resulta que els canals i protocols ordinaris es creu que s'han esgotat.

Tot això per a què?

El vetllar per la millora de la comunicació, per tal de fer arribar informació de manera adequada a tothom a qui pertoqui, junt amb l'augment de la participació i interrelació de tota la comunitat educativa, permet contextualitzar les actuacions de cada agent educatiu evitant possibles mals entesos i enriquint el coneixement mutu. Aquest fet permet una notable millora de la convivència als centres.

Així, un centre inclusiu i equitatiu, com marca el PEC de la nostra escola, coneix i entén més cada membre de la comunitat. Aquest coneixement i contextualització és el que permet un pont d'enteniment i el poder dissenyar actuacions justes i ajustades per a cada demanda particular.

Per a nosaltres, el que és més important de tot el que us estem exposant, és que aquest treballar junts de manera positiva i contextualitzada, a part de garantir el seguiment de les directius del projecte de centre, permet que les famílies tinguem un dia a dia més fàcil perquè ens permet vetllar per la coherència ; tant important pel creixement equilibrat dels nostres fills/es.

Volem remarcar, també, que la bona interrelació centre-famílies o famílies-centre, permet oferir als nostres infants una vivència positiva de la comunicació entre els seus dos referents educatius puntals. No són pocs els estudis seriosos sobre educació i resultats acadèmics que diuen que, la bona sintonia i coherència entre les persones que intervenen directament en l'educació dels infants és un dels factors principals que intervenen en la millora dels nivells òptims d'aprenentatges.

Hi ha investigacions que apunten més enllà i vinculen, l'estreta i bona relació família i escola, amb actuacions conjuntes dins els centres són, sens dubte, la baula que tant buscàvem, la clau de l'èxit educatiu en termes més acadèmics.

GLOSARI

- **Aprenentatges:** Tots aquells coneixements, siguin quins siguin, que anem adquirint al llarg de tota la vida.
- **Agents de l'entorn:** Totes aquelles persones, entitats o institucions que comparteixen el dia a dia amb els nostres fills i filles i que, per tant, són font d'influència i socialització (activitats extraescolars, entitats culturals, veïns, polítiques públiques, televisió, ...)
- **Continguts curriculars:** Tot aquells coneixements, idees, conceptes, dinàmiques i pràctiques que s'han d'assolir a cada etapa de l'educació escolar. Es marquen des del ministeri d'educació Espanyol i, una petita porció, des de la generalitat.
- **Contextualitzar agents educatius:** Interpretar els perquès de l'actuació i discurs dels diferents membres que intervenen en l'educació i aprenentatge d'una persona per tal d'entendre'ls. Tot això succeirà si tenim una escolta activa, una actitud empàtica (posar-nos a la pell de l'altre; procurar entendre

les seves raons, motivacions; pors i veritats des de les que es comunica i actua)

- **PEC: Projecte Educatiu de Centre.**

Els equips directius són els encarregats del disseny d'aquest document marc que guiarà la seva actuació directiva mentre duri el seu càrrec. Aquest document, que és de consulta pública, permet marcar les línies d'actuació per tal de millorar les actuacions educatives del servei.

El PEC ha de cenyir-se i ajustar-se als programes curriculars tot adaptant-lo a la realitat del públic i dels recursos materials i humans del territori on s'ha d'aplicar.

Enlloc de fer-vos una definició sobre coresponsabilitat, creiem que és més interessant fer-vos arribar aquest article editat a Edu21.

LA CORESPONSABILITAT

La comunitat educativa està formada per totes les persones i institucions que intervenen en el procés educatiu. En formen part els alumnes, les famílies, el professorat, els professionals de d'atenció educativa i el personal d'administració i serveis, l'Administració educativa, els ens locals i els agents territorials i socials, i les associacions que els representen, així com l'associacionisme educatiu, les entitats esportives escolars i les entitats de lleure. La comunitat escolar, representada en el consell escolar del centre, està inclosa en la comunitat educativa." (Projecte de Llei d'Educació de Catalunya, títol III, article 19)

Fins ara, en parlar de comunitat educativa sobretot enteníem la comunitat escolar, oi? Contribuint, de nou, a l'equívoc que l'educació se circumscriu bàsicament a l'escola. Doncs bé, aquest projecte de llei posa en negre sobre blanc que no és així. La comunitat educativa són tots aquells qui contribueixen a la tasca educativa més enllà de les parets de les aules. I aquesta és una qüestió que fa temps que defensem des d'Edu21 i, com hem comentat en altres ocasions, passa per ser un dels reptes fonamentals de la nova educació del segle XXI.

En una societat on l'escola sembla col·lapsada, on les avaluacions del sistema ens situen a la cua, on l'educació sembla que només surt als mitjans per donar-ne males notícies i dir que no ho fem bé, és clar que el rol que ens pertoca als professionals de l'educació és el de transformar aquestes dificultats en oportunitats de canvi i millora. I una de les grans transformacions de l'educació ha de ser aquella que permeti visualitzar en la pràctica (i no en el discurs) que l'educació no es només l'escola i que la tasca educativa l'entendem coresponsablement.

Així doncs, i pel que se'n desprèn del text del projecte de llei, em sembla que estem parlant que els agents territorials i socials i les administracions són comunitat educativa i per tant tenen responsabilitats educatives. I si ens ho creiem vol dir que ja podem començar a posar fil a l'agulla i que cadascun d'aquests agents pensin en què poden contribuir a la tasca educativa. Hi hauran de pensar els serveis sanitaris, els serveis socials, les televisions i els mitjans de comunicació en general, les

diverses entitats esportives, la petita empresa arrelada al territori, les administracions, etc. I per descomptat, també totes aquelles associacions i serveis socioeducatius del barri.

I és més, si parlem de comunitat educativa vol dir que tots formem part d'aquesta mateixa comunitat i que per tant hem de fer un treball educatiu conjunt. I un treball conjunt implica coordinar-se i, més que això, compartir objectius, treballar cooperativament i interprofessionalment tot fent realitat un treball en xarxa.

No cal dir que la tasca no és fàcil. És cert que alguns dels agents esmentats ja tenen certa sensibilitat envers l'educació i duen a terme diverses iniciatives. També és cert que existeixen experiències de diferent abast i calat que es fonamenten en projectes educatius de la comunitat (Projectes Educatius de Ciutat, Projectes Educatius de Barri, Plans Educatius d'Entorn, Xarxes Educatives Locals,...). Però en el seu conjunt es tracta d'iniciatives diverses, valuoses això sí, però que depenen més de la bona voluntat o iniciativa d'alguns agents que d'una manera sistemàtica, rigorosa i àmpliament compartida d'entendre i afrontar l'educació.

És per això que essent aquest un repte de tals dimensions em crida l'atenció que se'n parli tan poc. És que tots els agents socials estan disposats a fer emergir el seu potencial educatiu i a treballar plegats o és que no s'acaben de donar per eludits? És que tothom és molt conscient de què implica la coresponsabilitat educativa o és que com diu la dita "responsabilitats compartides responsabilitats diluïdes"?

No és aquest un punt sobre el qual es barallin els sindicats, la pública o la concertada, ni que generi grans debats ni discursos. Tampoc és aquest un aspecte que el web del projecte de Llei assenyali com a terme clau sinó que queda discretament diluït enmig del redactat del projecte de Llei. És un punt que acaba de fer coherent que la Llei sigui la Llei d'Educació de Catalunya i no d'Ensenyament i, en definitiva, estableix ponts de diàleg, complicitat i col·laboració amb l'escola i alhora compromet a tots els agents socials per a fer realitat que l'educació és cosa de tots. Ara bé, si volem que aquest concepte ampli de comunitat educativa no esdevingui pura retòrica no serà suficient estar-hi d'acord, caldrà alguna cosa més per a fer-lo realitat.

Mireia Civís i Zaragoza, Professora FPCEE Blanquerna i col·laboradora d'Edu21

Article / 04 de gener de 2009